

ערב יום הכיפורים תשפ"ו. רבה של רמת אלחנן וחבר מועצגה"ת מרן הגאון ר' אברהם שיזשב בפינתו ושוקד על התורה ואחרים לוקחים ממנו דוגמא ומופת, הוא

"בזמננו אכשר דרא, ועם ישראל מקפידים על קלה כבחמורה בכל דבר. אנחנו רואים אנשים שמוציאים כסף רב על מצוות בהידור, וכעת לפני חג הסוכות, בני תורה אוגרים פרוטה לפרוטה כדי לרכוש סט ארבעת המינים מהודר מאד, וכן בשאר המצוות, ולא מחפשים שום עיקולי ופשורי. אבל לדאבוננו, כשאנחנו מגיעים לחלק שו"ע חושן משפט, נוצר קצת רפיון, והרבה נוטים לחפש קולות" ■ "לצערנו דווקא בעניינים חמורים אלה, אנשים מרשים לעצמם להסתמך על שמועות, 'פלוני אמר שאפשר לקחת', או 'אלמוני אמר שאפשר לעשות 'קומבינה' זו וזו". גול מקטרג בראש ■ השיבנו ד' אליך

נו, אז מה עושים, איך אפשר להיות בטוחים שאנחנו לא נכשלים בחמורות? מרן הגר"י: תראו, מצד אחד דברי החפץ חיים נוקבים מאד, עד כמה נושא זה חמור ונורא, עד שהקדיש את כל דרשתו בזמן הקדוש לכך. ומאידך, דבריו מרגיעים קצת, כי גם אדם שבמשך תקופה ארוכה זלזל בממון הזולת, וכעת היצר מייאשו באומרו איך תתחיל לפרוע לכל אלה שאתה חייב להם, בא הח"ח ומרגיעו: עצם הדבר שתקבל על עצמך להשיב לאט לאט, ולברר למי אתה חייב וכמה, בזה גופא נחשב הדבר שחזרת בתשובה. כמובן בתנאי שאכן יבצע בפועל את כל מה שקיבל על עצמו. אני רוצה להמליץ לכל בן תורה לפתוח את ספרו של מרן החפץ חיים שנקרא "שפת תמים", שם הוא מאריך בדברים נוראים בענין עוון הגזל ומרמה, עד כמה יש ביד העוון הזה לעורר דין שמים עליו, ולחתום את גזר דינו יותר מכל העוונות, וגם תפילותי אין מקובלות לפני ד' כל עוד שהגזל בידו, שאתה התפילה נקראת עכורה.

הוא כותב שם, שיש כמה גורמים לכך שאנשים מרמים בממון וגוזלים כסף, הסיבה הראשונה לכך היא: "ריבוי ההוצאות ומותרי המלכושים שנעשו קבע, וזה גורם לנו בזמננו את כל הצרות והתלאות, כי אדם שמרגיל את עצמו במותרות, אינו מתבונן על אחרית-דבר".

אתן לכם דוגמא אחת: בשנים האחרונות נכנסה "מודה" לציבור שלנו, שגם אברכים שחיים בדלי דלות, צריכים לרכוש עגלה יוקרתית לתינוק שנולד. לא מיבעיא שאם נכנסים לחובות עבור כך, שהדבר גרוע ביותר. אלא ישנם המחפשים כל מיני שיטות לקבל עגלה בחינם.

פעם נשאלנו מיולדת, שקופת החולים נותנת הטבות ליולדות לקנות מוצרים שיש בהם צורך רפואי כל שהוא, וקופ"ח נותנת החזר כספי על כל קניה. יש יולדות שאינן צריכות את המוצר, ולכן הן קונות עגלה יוקרתית, והחנות רושמת כאילו קנו מוצר רפואי, ומקבלים החזר מקופ"ח על העגלה. ושאלה האם מותר לנהוג כך. כמובן השבנו שיש בזה גזל גמור, וזה ההיפך מאמו של רבי יהושע בן חנניה שהניחה את בנה בעריסה בביהמ"ד, והם מניחים את בנם בעריסה של גזל, עם כל ההשפעות הנוראיות. סיבה נוספת הוא כותב למה אנשים מקילים ראש בממון הזולת, "חסרון ידיעה". אנשים לא מספיק יודעים שכל פרוטה ופרוטה שלוקח מחברו שלא כדין, הרי זה בכלל איסור גזל. אדם ניכר בכיסו, שיגיביר שכלו ויכבוש את יצרו, ויתרצה ברצון גמור לחיות חיי עוני, כדי שלא להיות רשע לפני המקום. ומה גם כי לפי האמת הברורה, דורשי ד' לא יחסרו כל טוב.

כדי שתבינו עד כמה הדבר חמור, ממשיך הרב דרמת אלחנן שליט"א, אצטט לכם מה שכתוב בספר "אגרא דפרקא" בשם הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימינוב זיע"א, שרואים אנו דבר תימה, שישנם כמה פעמים ילדים שבקטנותם הולכים לבית רבם ומתמידים בלימוד התורה, ומיישרים אורחותיהם. לצערנו, אח"כ כשגדלים מתהפכ"ים ח"ו במידות גרועות ומבטלים התורה והתפילה, צריך להבין כיצד נהיה מצב זה, הרי התורה שלמדו בקטנותם היא הבל שאין בו חטא, והיה ראוי שזכות התורה הזו

מיני פרטים שאנשים לוקחים ספרים מדוכני מכירות על דעת לשלם אח"כ, ובמשך הזמן הדבר פורח מזכרונם, וכן על זה הדרך, שלוקחים בהקפה או שמורים היתר לעצמם בכל מיני צורות שונות ומשונות.

אזכיר כאן דוגמא אחת, שבאה לשולחננו כמה פעמים. אנשים שנוסעים בתחבורה ציבורית ולא משלמים, ואומרים לעצמם שישלמו בהמשך ועוד שאר תירוצים, ולפני תקופה ניגש אלינו יהודי ושאלתו בפיו, שבמשך תקופה ארוכה נסע בכל רחבי הארץ ללא תיקוף ב"רב-קר", וכעת אינו זוכר כמה הוא חייב לכל חברה. השבנו לו, שאין עצה ואין תבונה נגד ד', ועליו להחזיר את כל הכסף לחברות התחבורה, כפי שהוא משער שנסע ללא תשלום, כי בספק גזל אינו יוצא ידי חובה עד שיצא הספק מליבו. בזמננו אכשר דרא, ועם ישראל מקפידים על קלה כבחמורה בכל דבר, אנחנו רואים אנשים שמוציאים כסף רב על מצוות בהידור, וכעת לפני חג הסוכות, בני תורה אוגרים פרוטה לפרוטה כדי לרכוש סט ארבעת המינים מהודר מאד, וכן בשאר המצוות, כגון תפילין מהודרות, או מצות לחג הפסח וכיו"ב, קונים רק מאדם מוסמך לכשר ויר"ש, ולא מחפשים שום עיקולי ופשורי. כך גם בענייני המאכלים, כולם קונים את ההכשרים המהודרים ביותר, ולא רוצים שום קולות, ואין אחד מציבור היראים שיאכל בשר "ששמע שמועה שזה כשר", ואשריהם ואשרי חלקם. אבל לדאבוננו, כשאנחנו מגיעים לחלק שו"ע חושן משפט, נוצר קצת רפיון, והרבה נוטים לחפש קולות, וישנם רבים שפתאום מסתמכים על כל מיני שמועות שונות משונות, שרובן מעורב בהן דמיונות רבים.

הרי באו"ח ויו"ד, גם אם אדם יסתמך על קולות, מסתמא לא יגיע לידי איסור ודאי, אלא יעבור על "בעל נפש יחמיר על עצמו" וכדומה, אבל כאן הדבר נוגע לאיסורי דאורייתא ממש, ואין יוה"כ מכפר עד שירצה את חברו, ואפילו יום המיתה אינו מכפר עד שירד לגלגול וישיב את כל הכסף עד הפרוטה האחרונה, ולצערנו דווקא בעניינים חמורים אלה אנשים מרשים לעצמם להסתמך על שמועות, 'פלוני אמר שאפשר לקחת', או 'אלמוני אמר שאפשר לעשות 'קומבינה' זו וזו, ואין בזה שום חשש". מרן שליט"א ממשיך: ידוע, שבמלחמת העולם הראשונה, הגיע מרן החפץ חיים צצוק"ל לעיר סימיאטיץ יחד עם חלק מהישיבה, וביום הכיפורים שנת תרע"ז ביקש לומר כמה מילים קודם תפילת נעילה, כולם היו בטוחים שהח"ח יאמר דברי מוסר וכיבושין העומדים ברומו של עולם, כיאה לשעה נשגבה זו.

ומה אמר הח"ח?: "אנחנו עומדים לפני גמר הדין, ובוודאי על עבירות שבין אדם למקום כבר חזר כל אחד מכם בתשובה, אבל על עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו, ויתכן שכל אחד מאיתנו לוהה כסף ושכח לפרוע, ומה נעשה כעת, כיצד נאמר בתפילת נעילה למען נחדל מעושך ידינו? ! נפלה לי עצה, שכל אחד יקבע לו כעת יום, שבו הוא מקבל על עצמו לבדוק את פנקסיו, ואם יווכח שהוא חייב לאיזה אדם, יפרענו מיד. אם קבלה זו תהא בלב שלם, היא תחשב כאילו כבר קיימנוה".

הרב א. הכהן

שולחנו של רבה של רמת אלחנן מרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א עמוס בימים שבין כסה לעשור. מלבד דרשת "שבת שובה" יש את השאלות בנושאי רפואה וחולים ביום הכיפורים שזורמים כל העת, אבל לזיכוי הרבים ולכבוד האכסניה של ציבור בני התורה "יתד נאמן" הוא מפנה מסדר יומו העמוס, והוא פותח בדברים: בימים אלו כולם מפשפים במעשיהם וחוזרים בתשובה, כדי שנוכה להיחתם לחיים טובים ולשלום. פשוט שכל אחד צריך דבר ראשון לעשות בעצמו את ה"חשבון-הנפש" הפרטי שלו, במה הוא צריך להתחזק, ולהשתפר. כך היה רגיל לומר מו"ח רשכבה"ג מרן הגרי"ש אלישיב צצוק"ל, כשבאו לשאול אותו בעת צרה במה צריך להתחזק: "כל אחד יודע את נגעי לבבו, וכל אחד יודע בעצמו יותר טוב מכולם מה עליו להתחזק, שיפשפש במעשיו ויתקן את דרכיו".

אבל בכל זאת, ראוי לנו לדעת את דברי חז"ל במדרש: "סאה מלאה עוונות - מי מקטרג בראשה? - גזל". כתוב כאן, שעוון גזל הוא הדבר הראשון שמקטרג על האדם ביום הדין, ולכן צריך כל אדם לשמור מאד על נקיון כפיו, ולהיזהר מאד לבל ידבק בו אפילו משהו מן הגזל. הרי אנחנו רואים שבתפילת נעילה, בעיצומו של היום הקדוש, תקנו לנו אנשי כנסת הגדולה להתפלל ולומר: "נתת לנו ד' א־לוקנו באהבה את יום הכיפורים הזה, קץ מחילה וסליחה על כל עוונותינו למען נחדל מעושך דינו ונשוב אליך לעשות חוקי רצונך בלבב שלם". כל מה שהקב"ה נתן לנו את יום הכיפורים, הוא ראשית כל כדי שנחדל ונפסיק מעושך ידינו, ורק אח"כ שנשוב גם לעשות את כל חוקיו ומשפטיו.

אני נזכר ששנה אחת, במוצאי יוה"כ, שאלתי את מו"ח רשכבה"ג מרן הגרי"ש אלישיב צצוק"ל מה הפשט בכך שהקב"ה נתן לנו את כל יום הכיפורים רק "למען נחדל מעושך ידינו", וכי כל מטרת היום הקדוש הזה הוא לדבר זה? !

מו"ח צצוק"ל הביט בי בתמיהה, כאינו מבין מה אני שואל, ואמר לי בחיוך: "עושך ידיים מילתא זוטרתא היא? !, וכי קלה היא בעיניך? וכי מטרה זו בלבד לא ראויה לתת לנו עבודה את יום הכיפורים? !"...

מה באמת ההסבר שזה כל כך חמור?

מרן הגר"י: בשו"ע או"ח ויו"ד כולם מהדרים, אבל בחו"מ מחפשים קולות. ישנם רבים שבשעת נעילה כשאומרים קטע זה, הם רגועים ושאננים, ובטוחים בעצמם שהם לא גזלו ואינם חייבים ממון לשום אדם, אבל אינם יודעים שעל כל צעד ושעל אפשר להיכשל באיסור החמור של גזל. צריכים לדעת שהדבר מצוי מאד, בכל

"כך היה רגיל לומר מו"ח רשכבה"ג מרן הגרי"ש אלישיב צצוק"ל, כשבאו לשאול אותו בעת צרה במה צריך להתחזק: "כל אחד יודע את נגעי לבבו, וכל אחד יודע בעצמו יותר טוב מכולם מה עליו להתחזק, שיפשפש במעשיו ויתקן את דרכיו".

אבל בכל זאת, ראוי לנו לדעת את דברי חז"ל במדרש: "סאה מלאה עוונות - מי מקטרג בראשה? - גזל" ולכן צריך כל אדם לשמור מאד על נקיון כפיו, ולהיזהר מאד לבל ידבק בו אפילו משהו מן הגזל

רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בשיחה ל"יתד נאמן":

למרות כל הגזירות והקשיים הגשמיים, מזכה הרבים"

מי שרוצה להחלים ממחלתו ולהיות בריא ושלם, יש לנו כאן דברים מפורשים בתורה הקדושה, הוא צריך להתאמץ לקיים את דברי הפסוק, ולזכות את הרבים, על ידי שיקרב בני אדם שאין בהם דברי תורה, וילמד אותם פסוק אחד או הלכה אחת, אז יזכה שיקויים בו מה שנאמר בהמשך הפסוקים: "אז יבקע כשחר אורך, וארוכתך מהרה תצמח", הפסוק מדגיש שהרפואה בוא־תבוא "מהרה", והיינו באופן מפתיע ומהיר!

הרי אנחנו אומרים בתפילת "ונתנה תוקף": "כברכת רועה עדרו, מעביר צאנו תחת שבטו, כן תעביר ותספור ותמנה ותפקוד נפש כל חי, ותחתוך קצבה לכל ברייתך, ותכתוב את גזר דינם". נראה לפרש, שמונח בדימוי לרועה המבקר את צאנו מוסר השכל עצום ונורא, איך מבקר הרועה את צאנו, ואיך הוא בודק אותם, האם הם ראויים להמשיך לחיות, או שמא מתאימים הם יותר לבית השחיטה?

והתשובה היא שאם הכבש נותן פריין, אם הוא ממשיך לתת חלב, והצמר שלו מחמם את הבריות, הרי שהרועה ישאיר אותו בעדרו, אבל ברגע שהכבש הפסיק לתת חלב, וגם צמרו אינו פורה כפי שהיה בעבר, הוא יובל מידית לבית השחיטה. אך יש להוסיף, שישנם מקרים שגם כאשר רועה החליט לקחת כבשה מסוימת לשחיטה, משום שהיא איננה מביאה עוד תועלת, אך ברגע האחרון הוא נסוג מכך, וזאת כשהוא מבחין שהיא מעוברת, ואז גם אם לא שווה להשאיר את הכבשה עצמה בחיים, בכל זאת הוא לא ישחטנה, בגלל הוולד שעתיד להיוולד ממנה.

הרי לנו כלל גדול ויסוד מוסד בדרכי שמים, אם האדם מוכיח את פריינו, וממשיך לתרום מכישוריו ומזכה את הרבים, מחמם את הבריות ב"צמרו", וגורם להרבות כבוד שם שמים בעולם, לאדם כזה נותנים חיים. דבר זה צריך ללמדנו לקח עצום, שגם אם ח"ו נגזר על האדם גזר דין מוות, שייך שהבורא יחליט בסופו של דבר להשאירו בחיים, בגלל ה"וולדות" העתידים להיוולד מאדם זה. "וולדות" אלו אינם חייבים להיות דווקא בניו או בנותיו, אלא כל מי שמתקרב למצוות בגללו, וכל מי שמביא תועלת כל שהיא לאחרים ברוחניות או בגשמיות, הרי שנחשב כ"בעל וולדות", ותהיה לו זכות להינצל ממוות לחיים.

יעזרנו השי"ת שנוזכה לשוב אליו בתשובה שלימה, ונזכה לחדול באמת מעושי ידינו, ובד בבד לזכות את הרבים בכל צורה ואופן, ולקרב הלבבות לאבינו שבשמיים, ונזכה כולנו להיחתם בספרן של צדיקים גמורים, לשנה טובה ומבורכת, לחיים טובים ולשלום, שימלא השי"ת כל משאלות לבבנו לטובה ולברכה, לנו ולכל ישראל אכי"ר!

התרנגולת, הבין שהאחריות לשלומה ולהשבתה למקומה מוטלת על כתפיו, ולכן לא חס על כבודו ובריאותו, והתרוצץ אחר התרנגולת כדי להשיבה לחצר. פעם אחרת קרה, שבגלל עומק עינונו בלימוד, נכנס ר' איסר זלמן היישר לתוך בור סיד, והצבע הלכן נדבק ונספג בבגדיו. כל אדם אחר ברגע זה, היה באופן מידי מנער את בגדיו, ומנסה לנקות אותם מהסיד שנספג בהם. הוא לא נע ולא זע ממקומו, עד שבעליו של הבור הגיע והוא ביקש ממנו מחילה על הסיד שנדבק בבגדיו. נכון שאנחנו לא מסוגלים להגיע לכאלו דרגות, אבל יש ללמוד פרק בהלכות "דין פרוטה כדין מאה". ודאי שבציבור שלנו לא מצויים גזלנים וגנבים של ממש, אבל מאידך יש שמוכנים להקל ראש בעניינים של "מה בכך", איזה חוב קטן לחנות או ככר לחם ששאל משכן, וכיו"ב. ואם חז"ל אמרו שדין פרוטה כדין מאה, אין להוסיף על כך פירושים וביאורים, פשוטו כמשמעו!

בעוד ימים ספורים, יום כיפור. מלבד נושא חמור של גזל מה יכולים עוד לתקן?

מרח הגר"י: לפני כמה שנים, נכנסתי לרשכבה"ג מרח ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן צוק"ל בערב יום כיפור, ושאלתי אותו על מה יש לעורר את הקהל לקראת יום הדין. ומרן צוק"ל השיב "זיכוי הרבים!"

ואפרש את דבריו: הרמב"ם כותב בהלכות תשובה: "כמה מעולה מעלת התשובה, אמש היה זה מובדל מד' א־ לוקי ישראל, צועק ואינו נענה, ועושה מצוות וטורפין אותן בפניו". מובא בשם רשכבה"ג מרח הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור צוק"ל, שכל זה בשאר מצוות, אבל כשרשע התעסק במצוות צדקה, לא טורפין את המצוה הזו. למה? בגלל שבמציות היה מי שנהנה מהמצוה שעשה הרשע, והוא העני. ואם כך לא אכפת לנו שעושה המצוה היה רשע, מאחר והיה אדם אחר שנהנה מכך, מגיע לו שכר על כך.

גם לגבי זיכוי הרבים, אם מדובר באדם רשע שטורפין לו זכויותיו בפניו, אם הוא מתעסק בזיכוי הרבים, יש רבים שנהנים ממנו, ומתחזקים ממנו, מגיע לו שכר על מצות זיכוי הרבים שעשה, כי במציאות אחרים התחזקו בגללו, אין לך זכות גדולה מזו ליום הדין.

כשאומרים זיכוי הרבים, אין הכוונה רק למי שמזכה אלפים ורובבות בהפצת דברי תורה וחיזוק, אלא גם אברך שלומד תורה בצניעות, ויושב בפנינו ושוקד על התורה בשמחה ובחשק, למרות כל הגזירות הניתכות על ראשו וכל הקשיים הגשמיים האופפים אותו, ומהצד רואים אותו אחרים, ולוקחים ממנו דוגמא ומופת איך ללמוד, ונדבקים בהתלהבות שלו, או שמתפלל בכוונה וברביקות ומגיע בזמן, ואחרים רואים ולומדים ממנו, גם הוא מוכתר בשם "מזכה הרבים".

ואוסיף לכם עוד משהו, כל העולם כולו חל ורועד מהמחלה הנוראה. לדאבוננו מדי שנה רבים חולים ואף מסתלקים לבית עולמם, והרבה פעמים מגיעים אלינו חולים במחלה הנוראה ורוצים סגולה ו"מרשם" ברור כיצד להירפא ממחלה זו.

כמה פעמים הבאנו את דברי חז"ל, שמו"ח מרח הגר"ש אלישיב צוק"ל שינן אותם באוזנינו, הדברים מוסבים על הפסוקים המופיעים בהפטרה של יום הכיפורים: "הלוא פרס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית, כי תראה ערום וכיסיתו ומבשרך לא תתעלם", ממשיך הפסוק: "אז יבקע כשחר אורך וארוכתך מהרה תצמח והלך לפניך צדק כבוד ד' יאספק". על כך אמרו חז"ל: "כי תראה ערום וכיסיתו, כיצד (פירוש, האם בני אדם הולכים ללא בגדים), אלא אם ראית אדם שאין בו דברי תורה, הכניסהו לביתך ולמדהו קריאת שמע ותפילה, ולמדהו פסוק אחד בכל יום, או הלכה אחת, וזרזהו

תעמוד למשען להם. אלא, בגלל שאבותיהם האכילו אותם ממון גזל שסיגלו לעצמם על ידי משא ומתן שאינו באמונה, ונתפטמו באיסורים, ושב להם לבשר מבשרם, ועל ידי זה נולדים להם תאוות ומידות גרועות. הדברים מבהילים! יכול אבא לשאול את עצמו ולייסר את נפשו כיצד ירד בנו מהדרך ויצא לתרבות רעה, והוא לא יודע שהוא עצמו הביא עליו את כל הרעה על ידי שהאכילו בממון גזול, והמידות הרעות הללו עברו מהכסף אל נפשו הענוגה של הילד, והטביעו בה את חותמם.

נכון בגזל ממש ב"ה איננו חשודים, איננו נכנסים לבית של משהו אחר וגוזלים ח"ו, אבל ישנם דוגמאות למכביר, שעושים הערמות למיניהן, בטענה ש"כולם" עושים כך, אך האמת שיש בזה גזל גמור. שמעתי שהאדמו"ר מקלויזנבורג ה"שפע חיים" צוק"ל היה אומר לחסידיו שלא יבואו לבקש ממנו ברכה על ילדיהם, כל עוד לא סידרו את החשבון במכולת ובחנות הירקות, ואמר: "הרי בכך שאינכם משלמים את החוב בזמן, נאלץ המוכר לממן את הקניה שלכם מכספו, וזה נחשב שבניכם אוכלים אוכל גנוב, ואיך אתם רוצים שתהיה לכם הצלחה בחינוך הילדים"?!

חשש סוכה גזולה

מרח הגאון רבי יצחק שליט"א מאד כואב את הנושא וממשיך בעניני דיומא: מגיע כעת חג הסוכות, ישנם הבונים סוכות ברשות הרבים, על המדרכה ברחוב, וצריך לדעת שאין שום היתר לעשות כן, הוא גזול מבני רשות הרבים את דרכם ומעברם. ולפעמים כמעט מונעים לגמרי את המעבר, וגם אם אדם בודד יכול לעבור מן הצד בדוחק, הרי שגשים צדקניות שהולכות עם עגלת תינוק ומלוות בכמה ילדים רכים, נאלצות לרדת לכביש הסואן, ומסתכנות בכך מאד, ובכך עווננו חמור הרבה יותר. וגם אם אין לו היכן לבנות סוכה, עליו לטרוח ולבנות במקום רחוק יותר, ובלבד שלא יזיק ויסכן את בני רשות הרבים.

בעיני ראיתי לפני שנים רבות את מרח הסטייפלר צוק"ל צועד ברחוב רבי עקיבא בדרכו לביתו, וכשהיה צריך לחצות את דרכו ולהגיע לרחוב אחר, לא נכנס דרך חצרות הבתים, למרות שהיה בכך קיצור דרך משמעותי, אלא האריך את פסיעותיו והלך בכביש הראשי, כדי לא להכנס לחצר חבירו שלא ברשות.

אחד מהדיירים שראה זאת, ניגש למרן צוק"ל וביקש ממנו שיעבור דרך חצר הבית שבו התגורר, אבל מרח צוק"ל השיב לו: "ההסכמה שלך לא מועילה, כיון שצריך את הסכמת כל השכנים". בשעתו התפעלתי מאד ממעשה זה, הרי ברור שכל השכנים היו מוכנים לשלם כסף כדי שגדול הדור יעבור בחצרם ויקדש את ביתם, ולמרות זאת חשש לאיסור גזל, למרות שיש כ"כ הרבה צדדים להיתר ועל מי לסמוך.

כב' הרב שליט"א יכול לספר עוד עובדות מגדולי ישראל בנושא שיעוררו את הציבור?

מרח הגר"י: בילדותי כשלמדתי בת"ת "עץ חיים" בירושלים, ראיתי כמה החמיר בענין זה מרח הגאון רבי איסר זלמן מלצר צוק"ל, הוא היה שקוע בלימוד התורה באופן נורא, עד כשהלך ברחוב, לא הבחין בחפצים המונחים בדרך, ולא אחת קרה שנתקל בהם. ופעם, מרוב עומק עינונו, נכנס בטעות לחצר ירושלמית, ובפתחו את הדלת, ברחה משם תרנגולת אחת, והחלה לרוץ במורד הכביש.

מי שלא ראה את ר' איסר זלמן, תופס את כל התורה שבראשו, ורץ ברחוב אחר התרנגולת במאמץ נואש להשיגה ולתפסה, לא ראה פחד אמיתי מעוון גזל מימיו. אותו גאון הדור, שחשש שכניסתו לחצר הבריחה את

בעמוד זה יש דברים הטעונים גניזה